UBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By order of the President, A. B. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Velja za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za New York celo leto	7.00
Za inozemstvo celo leto	7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 188. — ŠTEV. 188. NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 11, 1920. — SREDA, 11. AVGUSTA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

POD KAKŠNIMI POGOJI BI BIL MIR?

POLJSKO ARMADO BI BILO TREBA TEKOM ENEGA MESECA ZNIŽATI NA PETDESET TISOČ MOŽ. — RODBINE PADLIH NAJ DOBE ZEMLJO BREZPLAČNO. — RUSIJA BI V TEM SLUČAJU ODPOKLICALA SVOJE ČETE.

London, Anglija, 10. avgusta. — Sovjetni poslanik Leo Kamenjev je sporočil danes angleškemu ministrskemu predsedniku Lloyd Georgu pogoje, pod katerimi bi bila sovjetna Rusija pripravljena skleniti mir s Poljaki.

Ti pogoji so naslednji:

— Poljska rmada se mora znižati na 50,000 mož. K temu naj pride še administracijska armada, ki bi ne smela šteti več kot 10,000 mož. —

To znižanje bi se moralo izvršiti tekom enega meseca.

Vse preostalo orožje in municijo morajo izročiti Poljaki Rusom in Ukrajincem.

Vse vojne industrije je treba demobilizirati.

Poljska ne sme dobiti iz inozemstva niti čet niti vojnega materijala.

Poljska mora dati Rusom na razpolago železniško progo Volovisk, Bjelostok in Pravev.

Vse družine onih poljskih državljanov, ki so padli v vojni, morajo dobiti brezplačno dovolj zemlje.

Nasprotno se pa Rusija obvezuje:

Kakorhitro bo demobilizirana poljska armada, se bodo umaknile ruske in ukrajinske čete iz poljskega ozemlja.

Po koncu teh operacij se bo sila ruskih čet ob poljski meji ...tno zmanjšala. Premirna črta naj bo taka kot je sedaj. Poljska ...da se mora umakniti pet milj za to črto. Ozemlje med armado ...rto mora biti nevtralno.

Končno mejo se bo uredilo soglasno z načrti, katere je stavil ...ječasno Earl Curzon.

Pozno zvečer je prečital ministrski predsednik Lloyd George ...točke. Pristavil je, da so le formalne, ker razne podrobnosti še ni... znane. Vsebino ponudbe je sporočil tudi ministrskemu predsed...iku Poljake, Francije in Italije.

Nadalje se pa ni hotel baviti žnjo, češ, da bi imelo to morda ne...godni upliv na pogajanja v Minsku.

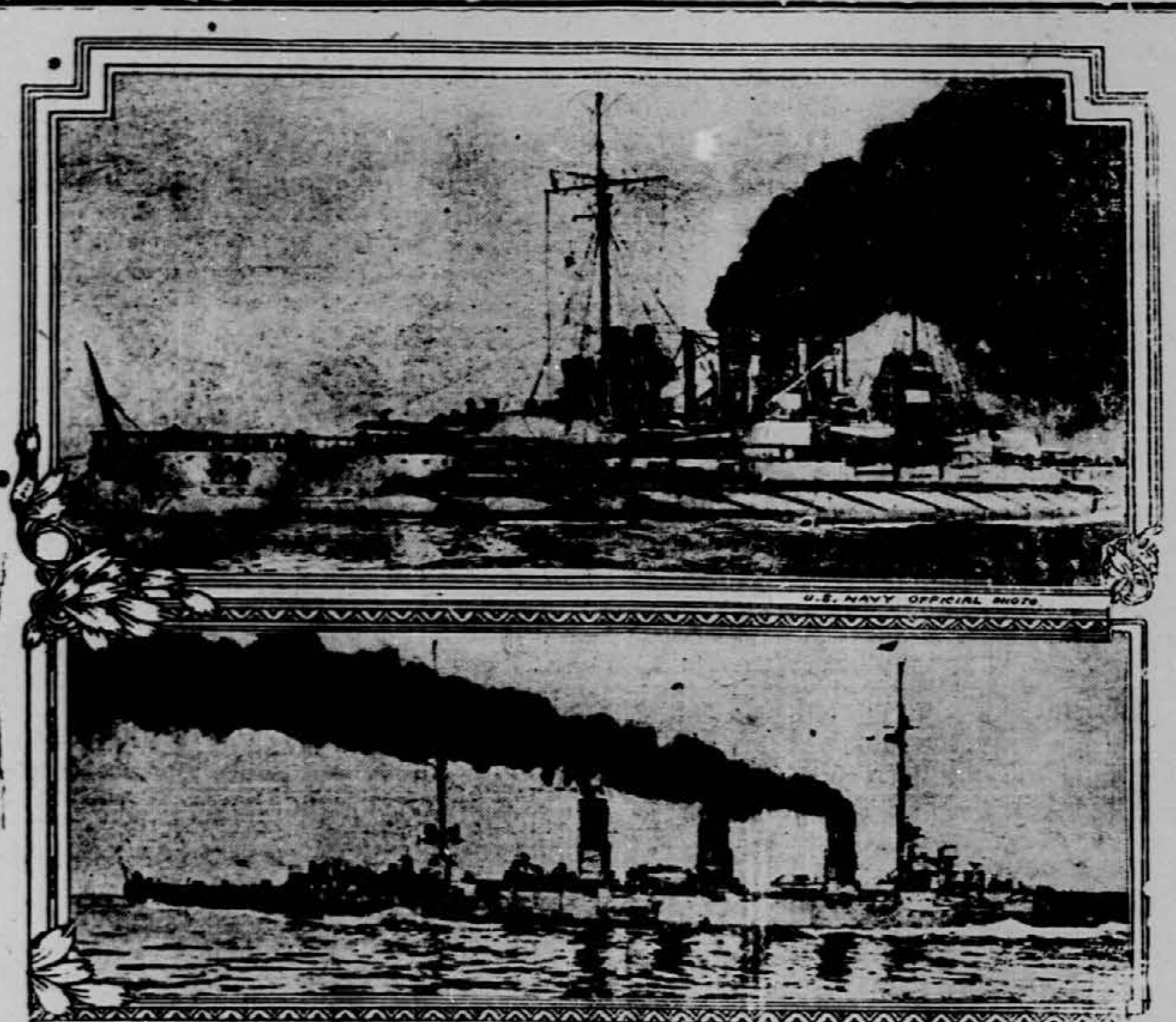

Dva nemška drednota, katera so dobile Zdr. države soglasno z mirovno pogodbo, na poti v Ameriko.

NAPREDOVANJE BOLJŠEVIKOV NA POLJSKEM

BOLJŠEVIKI SO ZASEDLI CIEHANOV, ŽELEZNIŠKO MESTO, KI LEŽI 35 MILJ OD GLAVNEGA MESTA. — ODSTOP VOJNEGA MINISTRA. — PO PADCU OSTROLENKE SO SE POLJSKE ČETE UMAKNILE.

Varšava, Poljska, 10. avgusta. — General Lesnjevski, poljski vojni minister, je odstopil in na njegovo mesto je bil imenovan general Solnokovski, — kot e bilo objavljeno tukaj danes zjutraj.

V Ciehanov, mesto, ki leži 35 milj od tukaj, so dospeli boljševiški oddelki, ki skušajo dospeti do črte iz Varšave v Gdansk. Tako se glasi v oficijelnem poročilu ki je bilo izdano včeraj pozno zvečer. Glasi se, da so bile sovjetske čete pognane nazaj, kakorhitro so udrle v Ciehanov. Na ostali bojni črti ni opaziti nobene izdatnejše izpremembe, kar je razvidno iz naslednjega ugotovila:

Boljševiški oddelki ki nadaljujejo s svojim pritiskom proti železnici, vodeči v Gdansk, so zasedli Ciehanov za nekaj časa. Iztočno od Siedlice so Poljaki zanovo grupirali svoje sile. Med rekama Bug in Narev je položaj neizpremenjen.

— Poljski oddelki, ki so zopet zasedli Brody, so izgnali sovražnika iz Radzivilova ter zapeli eno baterijo topov ter večje število strojnic. Severno od Brodyja pripravlja sovražnik napad v zapadni smeri. Med rekama Stripa in Seret so naše čete porazile boljševike, ujele 400 mož ter zaplenile večje število strojnih puškk.

Vlada je danes pričela s pripravami, da sestavi nadaljno poslanico na zaveznike, v kateri se bo navedlo napore Poljske, da ugodi zahtevam ruske sovjetske vlade z ozirom na premirje in mir.

London, Anglija, 10. avgusta. — Bitko, ki je trajala dva dni, se je vojevalo. predno so bili boljševiki v stanu premagati poljski odpor pred Ostrolenko, kot pravijo poročila, ki so dospela semkaj. Sovjetske čete so v tem mestu zajele 36 topov.

Po padcu Ostrolenke so se poljske čete umaknile in zasledovala jih je nato ruska kavalerija. Ostri boji so se završili v bližini Mlave, katero Poljaki še vedno drže, čeprav so boljševiki prišli v neposredno bližino tega kraja. Po zavzetju Ciehanova so se obrnili Rusi v južni smeri proti Pultulsk, železniškem križišču, ki leži nekako trideset milj severno od Varšave.

Revolucijonarne delavske komisije so bile ustanovljene s privoljenjem boljševikov v Kolno in Lomza, poljskih mestih, ki sta padla pretekli teden v roke sovjetske armade.

Vspričo sovjetske pretnje, da bodo Rusi odrezali direktno železniško zvezo med Varšavo in Gdanskom, so Poljaki popravili železniško črto, ki teče med obema tema mestoma preko Thorna, Bromberga in Dirschaua. Ta železnica je dvakrat tako dolga kot direktna, a izven ozemlja vojaških operacij. Na ta način bodo Poljaki v stanu ostati v stiku z baltiškim pristaniščem.

V oficijelnem ugotovilu, ki je bilo izdano v Moskvi, se poroča o napredovanju na vseh točkah fronte.

STALIŠČE ZDR. DRŽAV NAPRAM BOLJŠEVIKOM

Priznanje boljševiške sovjetne vlade. — Odgovor na vprašanje italjanskega poslanika.

Washington, D. C., 10. avgusta. Po dolgotrajni kabinetni seji je danes objavil držav. tajnik Colby noto, katero je smatrati kot odgovor na vprašanje italjanskega poslanika, kakšno stališče zavzemajo Združene države napram Rusiji.

Nota se bavi v prvi vrsti s krizo, ki bi nastala, če bi boljševiki premagali Poljsko.

Združene države so v velikih skrbeh zastran neodvisnosti Poljske, nastopile bodo pa tudi za samostojnost Rusije, ki je zelo ogrožena.

Združene države niso ničesar storile, da bi se sklenilo med boljševiki in Poljaki premirje.

Tudi pogajanja za sklenitev premirja se ne bodo vdeleževali, ker bosta najbrže prišli na površje naslednji dve točki:

— Priznanje boljševiške Rusije ter rešitev ruskega vprašanja na temelju razkosanja Rusije.

KOMU NAJ ČLOVEK VERJAME?

Pariz, Francija, 9. avgusta. — Baron Vrangel, protiboljševiški poveljnik na jugu, je brzojavil ruskemu poslaništvu, v Pariz, da je vstavil boljševiško ofenzivo ter boljševike popolnoma porazil.

Danes je pa dospela sem brezžična boljševiška brzojavka, ki se glasi:

— Po hudih bojih smo pognali čete generala Vrangela v beg.

ITALIJA ODOBRILA POGODBO Z AVSTRIJO.

London, Anglija, 10. avgusta. — Italijanska poslanska zbornica je včeraj odobrila mirovno pogodbo med zavezniškimi narodi ter Avstrijo. Glasov je bilo 170 proti 48 in predlog, ki so ga stavili socijalisti, je bil zavrnjen. Zbornica se je nato odgodila.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Iz cele note je pa jasno, razvidno, da so Združene države izgubile popolnoma vse zaupanje v nekatere evropske dežele.

Te dežele sicer niso imenovane, toda vsakdo lahko ve, da sta to Anglija in Francija.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas po novi zvezi in na nov. način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljatve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	$4.50	1,000 kron	$ 14.60
400 kron	$6.00	5,000 kron	$ 72.50
500 kron	$7.50	10,000 kron	$144.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Ustanovljena leta 1893.

TRGOVINA Z ŽGANJEM V LEPEM CVETJU

Glasi se, da je treba za boj proti trgovini z žganjem 35,000 mož. Na razpolago je 6000 mož.

Washington, D. C. 10. avgusta. Iz vseh delov dežele prihajajo od strani uradnikov, kojih naloga je izvesti prohibicijsko postavo, pritožbe, da je razkritje in kaznovanje te nove vrste kršenja postave izvanredno težko, ker primanjkuje za to potrebnih priprav. Edinole carinski uradniki potrebujejo, da nekoliko omeje tihotapstvo z žganjem, 35,000 mož, dočim imajo dejanski na razpolago le 6000 mož. Pravijo, da je to pohlednica tega, da je kongres sicer sprejel prohibicijo, da pa je črtal v svoji zadnji seji $400,000 s proračuna justičnega departmenta.

Ker nimajo na razpolago niti moštva niti sredstev, da bi primerno preiskali vse slučaje, za katere izvedo oblasti, je baje izvanredno težko spraviti krivce pred sodišče. To ma za posledico številna oproščenja.

Prohibicijski komisar Kramer in pomožni zakladniški tajnik Shouse priznavata to povsem odkrito. Slednji pravi, da je zavzelo tihotapstvo žganja in drugih stvarita ta obseg, da njegovi uradniki niso kos položaju. Preko vseh meja dežele in prav posebno preko obali Atlantika, se vliva celo morje vtihotapljenega žganja in dobiček tihotapcev znaša v gotovih slučajih do tisoč odstotkov. Uradniki so sicer zaplenili žganja v vrednosti več tisoč dolarjev, a resnično tihotapstvo se vrši s pomočjo majhnih motor. čolnov in v primeri z velikanskim obsegom tega tihotapstva je vtihotapljanje žganja iz Canade malenkostno. Tudi munšajnarji in posestniki speak easy gostilen spravljajo velikanske dobičke ter rastejo iz tal kot gobe po dežju.

Anti-salonska liga se tudi pritožuje radi nepovoljnega poslovanja vlade v tem oziru in prišla je do prepričanja, da je dejanski nemogoče izvesti prohibicijo. Sedaj hoče pričeti z vzgojno kampanjo naroda ter prisiliti vlado, da prevzame odgovornost za pravilno izvedbo prohibicije.

Prohibicijski komisar Kramer je rekel, da je v državnih skladiščih sedaj še 56,400,000 galon žganih pijač.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

LEPE NRAVNE RAZMERE V CLEVELANDU

Policist je našel na cesti žensko, ki se je izprehajala v obleki Eve, to je popolnoma naga.

Cleveland, O., 10. avgusta. — Pred sodnikom Beebe se je razgrnila danes nravna slika, ki se roga vsakemu opisovanju, katero pa je opisal policist John Canfield pod prisego.

Imenovani policist je šel včeraj zvečer po po iztočni 30. cesti navzdol, ko mu je v bližini Woodland Ave. prišla nasproti neka popolnoma naga mlada ženska. Ker je tak pogled na cestah našega krepostnega mesta nekaj nenavadnega, je policist ustavil dotično "damo". Izjavila je, da se piše Norma Harville in da je stara 22 let. Rekla je nadalje, da ji je neki možki na št. 2938 Woodland Ave. strgal vso obleko s telesa ter jo nato pognal na cesto.

Policist Canfiled je takoj šel z njo v imenovano hišo. Ravno ko je hotel vstopiti, je skočila iz okna tretjega nadstropja neka mlada deklica. Kljub precejšni višini je ostala nepoškodovana z izjemo peta na čevljih.

V dotičnem stanovanju so se nahajali John Kozak, John Zaioški, Aleks Zudora in Mike Pecok. Vsi štirje so bili popolnoma pijani. V stanovanju je našel policist 27 praznih žganjarskih steklenic. Obe ženski, imenovana Norma ter 21-letna Vanda Dekroski, sta izjavili, da so možki obe odvedli v dotično hišo ter obe držali tam skozi štiri dni. Tekom tega časa je izpila družba velikanske množice žganja. Tudi obe ženski sta priznali da sta pijani.

Nemogoče je navesti tukaj posameznosti te obravnave. Mike Pecok je bil obsojen na $100 globe in sodnijske stroške, dočim so bili obsojeni ostali na $10 globe in stroške. Obe ženski sta bili obsojeni na $10 globe ter po trideset dni prisilne delavnice, ker sta znani oblastim kot vlačugi ter se nahajata sedaj pod parolo.

LLOYD GEORGE BO ODPOTOVAL V LUZERN.

Ženeva, Švica, 8. avgusta. — Angleški ministrski predsednik David Lloyd George bo odpotoval prihodni četrtek v Luzern. Tam mu je dal belgijski kralj Albert na razpolago svojo vilo.

SLOVESEN SPREJEM GENERALA VILLE

Villa je bil deležen slovesnega sprejema v San Pedro. — Intervencija Združenih držav.

San Pedro, Coahuila, preko Laredo, Mehika, 10. avgusta. — Francisco Villa je vkorakal v pretekli oči v San Pedro sredi dveh vrst navdušenega prebivalstva, ki je klicalo: — Viva Villa! Za njim je prišla topla zvestih njegovih pristašev in sledilcev, ki so se s svojim voditeljem vred predali vladi de le Huerte na temelju pogojev, glede katerih sta se obe stranki dogovorili v Sabinas.

Ko je prišel na glavni trg, se je zbrala krog njega množica nad 3000 ljudi in Villa je dal znamenje, d ahoče govoriti. Vse je utihnilo.

— Predal sem se, — je rekel, — ker pomenjajo nadaljni boji v Mehiki intervencijo od strani Združenih držav.

— Imenujejo me bandita. Imenujejo me najslabšega človeka v Mehiki, a kljub temu bi rad ohranil našo narodnost s tem, da se izognemo intervenciji.

Bilo je v celem 900 mož v tolpi, ki je pozneje postavila svoje taborišče izven tega majhnega mesta. Ta tolpa je korakala preko puščave skozi 24 ur, brez vode za ljudi in konje.

Vstop Ville v San Pedro je prvikrat v desetih letih revolucije predstavljal vstop banditskega voditelja v mesto brez vsakih osvojevalnih ali plenilnih načrtov.

Pozdravili in objeli so ga generali, ki so pred dvema tednoma še poveljevali tisočem in tisočem vojakov v poskusu, da ga ujamejo.

Villa je nasprotno objel vse svoje prejšne sovražnike ter se izrazil pozneje v pogovoru s poročevalcem Associated Press, da je takem razpoloženju, da bi objel svoje najhujše sovražnike.

— Čas je, da se uveljavi v Mehiki mir, — je rekel. — izgubil sem številne brate in sorodnike ter na tisoče prijateljev. Vem, da so pretrpeli številni drugi slične izgube. Tudi drugi so imeli svoje sovražnike, a sedaj hočem, da vsakdo pozabi na sovraštvo ter postane prijatelj.

Villa je nato izjavil, da hoče pokazati, kako znajo delati ljudje, ki hočejo delati.

Eden izmed vojakov Ville je povedal poročevalcu, da so bile kampanje v zadnjih par tednih i nmesecih hujše kot pa vsako delo in da so vsled tega vojaki sklenili vrniti se na delo.

Villa je rekel, da se je hotel pred enim mesecem osebno posvetovati s predsednikom de la Huerta da pa tega ni mogel storiti, ker je bil obkoljen od federalnih čet.

— Skušali so najti me, — je rekel — in jaz sem jim hotel povedati, kje da sem ter se napotil v Sabinas.

Izjavil je da je zavzel Sabinas v namenu, da kontrolira brzojavno zvezo med tem mestom ter Mexico City.

Villa bo ostal tukaj par dni ter odšel nato v Gomez Palacio, da kolektira tam letno plačo za svoje ljudi, kot je obljubila to vlada de la Huerta. Nato pa se namerava nastaniti v Durango ter se pečati s poljedelstvom.

Iz Mexico City poročajo, da je provizorični predsednik de la Huerta odobril dogovor z Villo in da bodo čete slednjega v kratkem razpuščene. Villa je poslal posebnega odposlanca v San Antonia, Texas z denarjem za Senjoro Villa, da se bo slednja mogla vrniti v Mehiko

NAPREDEK AVIJATIKE.

London, Anglija, 9. avgusta. — V prvem letu nevojaških poletov v Angliji se je vprizorilo skoro 39 tisoč takih poletov. Število oseb, ki so potovale po zraku, je znašalo 70,000. Blaga v vrednosti 116 tisoč funtov se je prevedlo po zraku in pri vseh teh poletih je izgubil le en človek življenje. To je očividno napredek, ki je vreden upoštevanja.

Brzi parnik "Pesaro"

(prejšnji parnik Hamburg-Ameriške proge "Moltke")

odpluje v Genovo 1. septembra

Vožnja za 3. razred stane $ 98.50
Vožnja za 2. razred stane $177.00
vštevši vojni davek, ta cena je veljavna skozi do Trsta.

Kdor želi s tem brzim parnikom potovati, naj nam takoj piše za pojasnila.

Tvrdka Frank Sakser

AVSTR. GENERAL VODJA BOLJŠEVIŠKE ARMADE

Dunaj, Avstrija, 10. avgusta. — **Soglasno s poročilom nekega ukrajinskega lista je podmaršal Kusmanek, branitelj Premisla v svetovni vojni, poveljnik šeste ukrajinske rdeče armade, ki je imela zaznamovati izdatne uspehe proti Poljakom.**

(Podmaršal Kusmanek je bil krog leta 1910 poveljnik 22. avstrijske infanterijske divizije v Ljubljani ter se ga gotovo spominja marsikateri, ki je služil v onem času v avstrijski armadi. Pozneje, v svetovni vojni, je hrabro branil Premisel v Galiciji proti ruskim četam, ki so mu dovolile časten odhod iz trdnjave ob priliki predaje.)

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi

Včeraj smo računali za pošiljatve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	$ 3.30
100 lir	$ 6.00
300 lir	$ 18.00
500 lir	$ 29.00
1000 lir	$ 58.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York N. Y.

"GLAS NARODA"
(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50
Za pol leta	$3.00	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
Za četrt leta	$1.50	za pol leta	$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $6.00

Advertisement on agreement

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Ali ste še za vojno?

"Cele dneve sem hodil po ulicah, da so me pekle noge kot žareče oglje, hodil sem in vpraševal, pa nisem mogel dobiti službe, da bi preživel svojo družino".

To je odstavek iz pisma, ki ga je poslal neki bivši vojak nekemu newyorškemu listu.

Bil je dvakrat zastrupljen s plinom ter se je mudil devetnajst mesecev po raznih bolnišnicah. No, in sedaj, ko je končana vojna, ne more dobiti službe.

Njegova usoda je usoda tisočerih mladih mož, ki so se borili pod ameriško zastavo.

Ko so odhajali, so jim svirale godbe, zastave so jim vihrale raz hiše, in množica, ki jih je pozdravljala, bi kmalo obnorela samega navdušenja.

Potem pa so bili mesece in mesece v smrtni nevarnosti po strelnih jarkih mesece in mesece so opravljali dela za fronto. Veliko jih je umrlo. Veliko jih je obležalo po bolnišnicah.

Vsi so trpeli bodisi v tej bodisi v oni obliki. Sedaj pa ne morejo dobiti dela. Sedaj so pozabljeni. Od jutra do večera hodjo po ulicah, toda dela ni zanje. In to traja skoraj že dve leti.

Koliko jih je med temi, ki bi se dali znova prostovoljno zapreti v transporte ter se odvesti onstran morja v novo vojno?

V kolikih med temi možmi bi se porodilo navdušenje za vojno ob zvokih godbe in vihranju zastav?

In šli bi, morali bi iti, če bi bila ta dežela članica Lige narodov. Sedaj bi bili že na poti v Varšavo. Vdeleževati bi se morali vojne, katere niso sami napravili ,o kateri niso ničesar vedeli.

In po koncu te vojne, če bi jim bila sreča mila, bi se zopet vrnili. —

Zopet bi hodili po ulicah, da bi jih pekle noge kot žareče oglje, hodili bi in vpraševali, pa bi ne mogli dobiti službe, da preživе svoje družine.

Sila se ne more protiviti ideji.

Z uporabo sile je močna angleška vlada preprečila staremu možu dohod v njegovo rojstno deželo.

Nadškof Mannix ne bo mogel obiskati svojih ljudi na Irskem niti jim dati s svojo fizično navzočnostjo pomoči v boju, katerega tako vstrajno bojujejo.

Najmočnejša tujih vlad poskuša z bojnimi ladjami preprečiti razširjenje ideje. Izpodletelo ji bo. S silo ni mogoče nastopiti proti dobri veri.

Zadnjega aprila je minilo tristo devetindevetdeset let, ko je nastopila sila na cerkvenem zboru v Worms proti sinu ubogega nemškega rudarja.

Takrat je rekel Martin Luther:

— To je moje stališče. Jaz ne morem drugače. Bog naj mi pomaga.

In ker ni hotel zavreči onega, kar je smatral za resnico, je položil temelj zgodovinskemu gibanju, ki je silno uplivalo na napredek možarstva.

Pa naj bo to sila protestantske Anglije, ki hoče vkleniti misel prelata rimsko-katoliške cerkve ali naj bo sila papeštva, naperjena proti revnemu menihu. Element sile je enak.

Mi Amerikanci obsojamo angleško vlado, ker je s svojimi bojnimi ladjami vjela samotnega popotnika na visokem morju ter ga odvedla v zapuščeno pristanišče Cornish, samo vledtega, da bi poslanica, katero je hotel izpregovoriti, ne dosegla ušes, katerim je bila namenjena.

Mannix je prišel iz Avstralije, hoteč pomagati irskemu narodu v boju za prostost.

Anglija mu je zabranila izkrcanje. Mi se zgražamo nad Anglijo!

Ali bi morda mi kaj drugače ravnali, če bi prišel sem sin revolucijonarne Rusije učit Leninove ideje?

Ljudje po svetu so skoraj povsod enaki.

Radi slišijo ono, kar radi slišijo in zapirajo ušesa pred onim, česar nočejo slišati.

Politika in draginja.

Filip Snowden.

(Ta spis je bil priobčen v julijskem zvezku "Foreign Allairs", ki ga je izdala "Union of Democratic Control".)

Če bi me kdo prosil, da povem v dveh besedah, zakaj imamo tako visoke cene, tedaj ne bosta ti dve besedi: izredno kroženje papirnatega denarja, veliko preplavljenje z bankovci, čezmerno izkoriščanje, padla produkcija, veliki davki, narodni dolgovi ali visoke mezde. Moji dve besedi bi bili: Zunanja politika; vsi drugi činitelji v tem problemu visokih cen so postranskega pomena. Govorim o izredno visokih cenah od danes in ne o zmernem podraževanju pred letom 1914, ki je imelo mednarodne vzroke. Sedanji pojav visokih cen obstaja po celem svetu in ga povzročajo vplivi, ki delujejo po vsem svetu.

Zunanja politika je dovedla do vojne, vojna je uničila gospodarsko življenje cele Evrope. Vojna je zmedla trgovino in finance Amerike in Azije. Zapustila je vojujoče dežele silno obremenjene z nepremagljivimi dolgovi in uničujočimi davki opustošila je milijone njiv, ki so bile nekdaj produktivna zemlja in so dajale industriji živila in surovine, pobila je miljone ljudij, k so bili produktivni delavci, dalje je miljone telesnih sil zmanjšala in pohabila.

Zunanja politika je bila, ki je povzročila vojno. Zunanja politika je tudi, ki ovira gospodarsko in finančno vzpostavitev Evrope. Šest let je bil svet odrezan od ruskega trga, s svojim prebivalstvom, ki šteje 180 milijonov ljudi, s svojimi obsežnimi naravnimi pomožnimi silami in s svojim naravnim velikim zakladom materijala. — Nemčiji, ki je bila glavni vir gospodarskega življenja v Evropi, je bila premišljeno po pariški pogodbi odvzeta industrijska moč. Gospodarsko jedro Avstro-Ogrske je bilo uničeno, in večina srednje in vzhodne Evrope je bila razdeljena v države, ki so nezmožne, da bi živele gospodarsko neodvisno.

Prebivalstvo Velike Britanije godrnja zaradi visokih cen, vzroje na vse mogoče domišljane vzroke, a pravih se ne loti. Jezi se na cene sladkorja, ne napravi pa nič, da bi se vzpostavili Nemčija in Avstrija, katerih industriji sta dajali britanskemu ljudstvu cen sladkor pred vojno. Plačuje kruh približno štirikrat dražje kakor pred vojno. Velika večina britskega prebivalstva dopušča molče angleško politiko proti Rusiji, ki je povzročila izredno podraženje živil v Veliki Britaniji.

Stanovanjsko vprašanje se ne reši. Stroški stavbenega materijala onemogočajo ekonomske stavbe. — Glavni vzrok k temu je zunanja politika. Pomoč, ki bi jo nam dala Rusija z dovozom stavbenega lesa, zaradi zunanje ententine politike ni mogoča. Na vsak funt sladkorja, na vsak kos kruha, na vsako novo hišo plačuje britsko ljudstvo stotine procentov kot indirekten davek, kar je vse zasluga zunanje politike.

Stara zunanja politika prevladuje zadeve sveta in duši vsakršen napor da bi se gospodarsko opomogle dežele ali pa revidirala mirovna pogodba. Šef štaba naznanja deželi, da je upanje na mir majhno ter opominja ljudi, ki so se bojevali da vojno končajo, da naj bodo pripravljeni na nadaljne vojne. Dvajset vojen, ki so za nami, in še mnogo večje, ki se nam obetajo, vse so sad zunanje politike.

Davek na kapital, zmanjšanje narodnih dolgov, kontrola trustov, zmanjšanje poplave z bankovci in kroženja papirnatega denarja, nimajo najmanjše koristi, če se dovoljuje državnikom dosedanja napačna zunanja politika. Vsi ti napori skušajo daleč od vira vsega zla zajeziti deročo reko.

Najbolj življenskega pomena je, in to treba angleškemu ljudstvu dopovedati, da zunanja politika obvlada narodne zadeve, in ima zmisla, če bi poskušali, izboljšati gospodarske pogoje, dokler se bo vodila zunanja politika v sedanjem duhu in jo bodo prevladali sedanji nameni s katerimi se poizkuša ozkosrčno, sebično in samomorno zadostiti nacijonalnemu samolubju.

Pot, da se cene znižajo, je, zadrževanje vojne in spoznanje, da je svet ena gospodarska enota, ter da uničenje te ali one dežele nesrečno vpliva na druge dežele. Č bi narodi uvažvali le spoznanje teh dejstev in ga uresničili, bi, kakor je slab svetovni položaj, ga mogli ob mednarodnem sodelovanju prav hitro zopet vzpostaviti! Mednarodno sodleovanje, ki je ustvarilo taka čuda v produkciji za vojno, bi utegnilo dati prav kmalu opustošenim poljem novo moč in bogato žetev.

Druge poti ni, po kateri bi se cene znižale. Če se ne prime s to politiko, bodo postajale slabe razmere še slabeje. Vojaške in pomorske ekspedicije morajo prenehati. Pomočki narodov na ljudeh in materijalu se morejo porabljati za človeško in produktivno delo, ne pa za uničevanje življenja in zdravja.

Dopisi

Franklin, Conemaugh, Pa.

Ni mi mogoče, da bi zamolčal, kar sem v kratkem doživel. Doma sem prodajal neusmiljeno monotonijo ameriškega delavskega življenja, a zapazil pa sem pri tem v listu Glas Naroda oglas igre "Tri sestre". Vzlic blisku, streli in nevihti sem jo udaril naravnost gledati "Tri sestre" v Slovenski Dom na Moxham. Kakor iz sanj vzbujen sem opazoval te vrle slovenske sestre v narodnih nošah. Da, zelo dobro so pogodili uloge vsi igralci, posebno pa je dobro vršil svojo ulogo kmet Orel kakor tudi Majda in Francelj, kajti govorili so lepo ter bili res mojstri v kretnjah. In tako je prav. Le veselo naprej, kajti to je v resnici poštena zabava. Po predstavi je izvrstno igrala slovenska Moxham godba, v pritličju je pa vse pelo lepo Prešernovo "Luna sije" — ampak po angleško. O, Francelj Prešeren, kako je čislan tvoj verz!

Tevs Eboran.

Lorain, Ohio.

Kakor je vsej slovenski javnoski znano, imamo poleg raznih podpornih in ostalih društvenih ustanov tudi Slovenski Čitalniški, Pevski in Dramatični Klub Lipa, kateri se je tekom kratkega obstanka že jako krepko razvil za povzdigo slovenske delavnosti na kulturnem polju. Preteklo letno sezono smo priredili že nekoliko dramatičnih predstav, letos bo pa poleg istih začel delovati tudi pevski zbor. Prva ustanovna pevska vaja se vrši v nedeljo dne 15. avgusta ob 7. uri zvečer v Virantovi dvorani. Petje bo poučeval brat Frank Lenček. Katerega veseli petje in kateri ima željo, da se tudi naša naselbina povzdigne in tekmuje z ostalimi slovenskimi naselbinami širom Amerike, naj ne išče izgovorov "sem prestar" ali "nimam glasu". Če imaš glas ali ne, ti bo že pevovodja povedal, ko ti bo enkrat preiskusil pevsko žilco. Glavno je, da je veselje in vztrajnost in uspeh pevskemu zboru je zagotovljen. V upu, da se boste odzvali temu vabilu, vse skupaj pozdravljam.

John Brus, predsednik.

St. Joseph, Valley, Wash.

Tudi jaz naj omenim nekoliko o delavskih razmerah, ki vladajo tukaj okrog.

Sedaj ima vsak dosti dela na polju, kjer se spravlja žito in seno. Kdor hoče delati, lahko dobi delo ter mu ni treba držati navskriž svojih rok. Seno in žita so bolj na vlažnih poljih dobro obrodila. Na visečem kraju je bolj pritisnila suša, tako da se sme reči, da še bolj slabo kot dobro.

Solnčna vročina pa dobro pripeka in suša vlada kot v Sahari. No, pa saj je sv. Jakob in smo tudi v pasjih dnevih.

Kot se sliši, se je podal v staro domovino iz Spokane, Wash., rojak John Stržišar.

Slovenski družini Tonetu Erbežnik se je rodila hčerka.

Jake Stare in Joe Skok sta si nabavila svoje avtomobile.

Slovenec Louis Trampuš je dobil opekline po nogi. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

Zadnji teden je plul zrakoplov iz Spokane na Colwill. Videli smo prvič tega čudnega ptiča.

Naj zadostuje za danes, drugič kaj več. Pozdrav vsem Slovencem in Slovenkam širom Amerike.

Mrs. Marie Omeje.

Oakland, Cal.

Prosim, priobčite ta skromni dopis iz takozvane zlate dežele. Tu je res zlata dežela, ali le za bogataše, ki se vozijo v modernih avtomobilih in se prav izvrstno zabavajo na račun delavca. Dežela California je pa zelo trnjeva za delavce in delavke. Tukaj dela na tisoče žensk v tovarnah in pralnicah. Pa ne mislite, da zato, da bi kaj v hranilnico nesle, ne, ampak le primorane so v to, ker moževa plača ne zadostuje za stanovanje, hrano in obleko. Dela je sedaj tukaj veliko, ali kaj nam to delavcem koristi? Skoraj nič. Gospoda kapitalist in profiter že razumeta dobro svoj posel. Z eno roko dajeta, z drugo pa jemljeta nazaj, tako da delavcu ne ostane drugega kot borno življenje in pa žuljeve roke. Tako se godi nam trpinom.

Ampak kdo je vsega tega kriv? Nihče drugi nego mi delavci sami. Zatorej, delavci, združimo se in pri prihodnjih volitvah oddajmo naše glasove samo delavskim kandidatom. Edino, če bodo delavski kandidati izvoljeni, je nam zagotovljena svoboda. Ne bodimo takšni kot so Irci, ki mislijo, da si bodo z molitvami in s stradanjem pomagali. Želeti bi bilo, da bi se zavedni rojaki večkrat oglašali ter pridno agitirali v delavskih listih in med seboj. Na tak način bi se jih lahko mnogo pridobilo na pravo pot, ki pelje k svobodi. Delavci imamo v rokah vse. Mi imamo svoje glasove, katerih ne smemo oddati nobenemu kapitalističnemu zastopniku za nobeno ceno.

Nekdo je vprašal Mr. Petra Zgago, kakšen je razloček med republikanci in demokrati. Po mojih mislih je samo eden, namreč da ima dva imena. Naprimer človek ima en želodec, a ima po dve roki. Ako je želodec poln prate in salate, potem sta obe roki močni, ako je pa želodec skoraj prazen, potem sta pa obe roki slabi. Ako bo izvoljen demokrat ali republikanec, potem bosta obe roki močni in bosta nas delavce še nadalje štiri leta bičali.

Billy Sunday ima tukaj predavanje in kriči, da bo Kristus zopet na zemljo med nas prišel. Ah, ko bi skoraj res prišel! Ako pride, ga bomo naprosili, da bi celi mestni vodovod v vino izpremenil.

Pozdravljam rojake in rojakinje širom sveta.

Louis Kaušek.

Peter Zgaga

Prijatelj, če lažejo o tebi, ne jezi se.

Jeziti bi se moral ,če bi govorili o tebi čisto resnico.

* * *

V Detroitu ni bilo že več mesecev nobene avtomobilne tatvine.

Ni čuda tam ima vendar vsak avtomobil.

* * *

V Čikago je dospelo enajst tisoč sodov žganja.

Jasno je, da bo te dni v Čikagi vsak tretji človek bolan.

* * *

Nemška mirovna komisija je zavzela čisto naravno stališče.

Pravi namreč, da se krave ne more obenem mlesti in imeti mesc od nje.

* * *

Neka ženska, ki se hoče ločiti od svojega moža, je pisala sodniku:

— Včeraj dne 4. avgusta je moj mož že zopet prišel danes zjutraj dne 5. avgusta ob štirih domov.

* * *

Pasji dnovi.

V naslednjem par misli o pasjih dneh:

Pasji dnevi so vroči dnevi.

Solnce je prišlo na psa, toda ne na navadnega, pač pa na nebeškega, ki tvori zaeno z medvedom in kozlom nebeška znamenja.

Ta čas imenujemo dobo pasjih dni.

Če je vreme lepo, mu pravimo vreme pasjih dni, če je vreme grdo, pravimo, da je pasje vreme.

* * *

V kongresu sedi 365 odvetnikov.

No, potem nam je marsikaj jasno.

* * *

Nedostojne obleke so prepovedane. Ponavadi je le tisti človek nedostojen, ki jih gleda.

* * *

Dolar v žepu je človeku več vreden kot pa dva dolarja katera dolguje.

* * *

Kdor šalo razume tudi ve, kaj je resnost.

* * *

Poljska je hotela postati buffer država.

Gotovo ni tedaj mislila, da jo bodo tako bufali od vseh strani.

* * *

— Jaz bi bila rada v nebesih, moj dragi mož.

— Jaz bi bil pa rad v sosedovi oštariji.

— Moj Bog, kakšni ste možki! Ženskam pa res ničesar dobrega ne privoščite. Vse najboljše hočete imeti zase.

* * *

Proti Trstu je odplul parnik "President Wilson". Kot znano, je na tem parniku tudi bara, in ljudje kaj radi potujejo žnjim.

Še ko je bil parnik v pristanišču, se je zbralo pri vratih, vodečih k bari, vse polno rojakov.

Parnik se je začel pomikati iz pristanišča.

— Odprite ,odprite so govorili rojaki.

— Kaj pa hočete? — jih vpraša kapitan.

— Ta bi rad pivo oni žganje, tretji bi si rad pogasil žejo s kozarcem vina.

— Počakajte nekoliko, prijatelji, nismo še tri milje iz pristanišča, nismo še mimo kipa boginje Svobode.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki.
JOHN GOUŽE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M. So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odbor.
JOHN PLAUTZ Jr., 422-7th Ave., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Chicago, Ill.

Združevalni Odbor.
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4864 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi miljon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Kdor želi postati član naj se zglasi pri tajniku bližnega društva JSKJ. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi z 8 člani ali članicami.

Slovenske novice.

Hibbing, Minn.

Požar je uničil prodajalno Josipa Jovanoviča, kakor tudi blago v trgovini. Uničena je bila tudi hiša Josipa Telecka. Škoda je pokrita z zavarovalnino.

Aurora, Minn.

Štiriletna Anna Kulič je šla z drugimi otroci v gozd nabirat jagode. Pri tem pa se je deklica izgubila. Kmalu so jo začeli pogrešati. Prebivalstvo, kakor tudi ognjegasci so jo šli takoj iskat, toda brez uspeha. Njen oče in še par drugih je ostalo v gozdu celo noč ter jo iskalo, ker so mislili, da če je še živa, bo jokala in klicala. Čuli pa niso ničesar. Drugi dan so jo našli; bila je zdrava in vesela, gozda se ni prav nič bala. Junija leta 1912. se je izgubil štiriletni Charles Hren; iskalo ga je štiri dni nad 100 mož in dečkov, toda vse iskanje je bilo brezuspešno.

Chisholm, Minn.

Policija preiskuje izjavo gospe J. Mihnič, vdove. Prišla je na policijsko postajo ter izjavila, da so tatje odnesli iz starega kovčeka vse njene prihranke, za katere se je mučila dolgo vrsto let, poleg tega pa je imela tudi denar, katerega so ji nosili hraniti drugi ljudje. Vsega od odnesli $1200.

Virginia, Minn.

Pomožni okrajni pravdnik E. L. Boyle je nastopil proti vsem onim, ki so kršili prohibicijsko postavo ter bo njihove hiše ali trgovine zaprl. Imena dotičnikov, katerih hoše hoče zapreti, so sledeča: Louis in Mary Devič, Mountain Iron; Mike Pajk in Frank Prhaj, Buhl; Tony Staniša, Kinney; Joe Kajfež, Frank Malkovič, Mike Balanič in Tony Lavila, Buhl; Joe Vergari, Frank Tiburgi, Fred Vesel, Charles Johnson, Charles Milkola, Frances Zgonc, vsi iz Chisholm; Math. Krempatič iz Gilbert; Catharine Voznik, L. Tour., Jacob Saiki, Catharine Volnar, Peter Oblak, George Kovič in Alex Nesterek, iz Virginije.

Ironwood, Mich.

Kot smo že zadnjič poročali, je Mrs. Smolar našla med drvi poleno, v katerem se je nahajal dinamit. Sedaj so dobili tudi storilca v osebi Krištofa Georgeoff. Ta pravi, da mu je Mrs. Smolar obljubila, da ga bo poročila, potem pa se je premislila. To ga je prignalo tako daleč, da jo je hotel "postrašiti". Radi take prevelike ljubezni se bo moral zagovarjati pred okrožnim sodnikom.

Calumet, Mich.

Rojaku Frank Malnarju na Allouez Location je pogorela hiša do temelja. Kar je bilo pohištva v gornjem nadstropju, je vse pogorelo, dočim so v pritličju rešili nekaj kosov. Imel je zavarovano.

Sublet, Wyo.

V smodnišnici rova št. 6 je nastala eksplozija v času, ko so delili delavcem smodnik. Pri smodnišnici se je nahajalo ob času razstrelbe osem premogarjev, od katerih sta bila dva na mestu ubita, drugih šest pa je umrlo tekom noči v bolnišnici. Med žrtvami se nahaja tudi koroški Slovenec Štefan Veber.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Grass Valley, Cal. — Osebnosti ne objavljamo.

Oglasi naj se mi moj brat ANTON SREBOT, doma iz Ljubljane. Rojaki, prosim vas, opozorite ga na ta oglas. — Ivan Srebot, Ravnikarjeva ulica št. 15, Ljubljana, Jugoslavia.
(11-12—8)

Rada bi izvedela za svojega moža JANEZA ŠALI, doma iz Dolenje Straže pri Novem mestu. Pred nekaj leti je bival v Durango, Colo. Če kdo kaj ve o njem, prosim, naj mi blagovoli sporočiti, ali če on še živi, se prosi, da piše svoji ženi Jožefi Šali, Dolenja Straža pri Novem mestu, Slovenija, Jugoslavia.
(10-11—8)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata AVGUŠTINA NOVINEC, doma iz Lokavce pri Ajdovščini na Primorskem. Od leta 1915 naprej se je nahajal v ruskem ujetništvu in več drugih rojakov doma ravnotam. Če kdo izmed rojakov kaj ve o njem, naj mi poroča, ali naj pa sam piše svojemu bratu: Janez Novinec, 3477 Beverley Road, Cleveland, Ohio. (7-11—8)

SUHO GROZDJE
importirano iz starega kraja
22 centov funt.
Boksa 50 funtov $11.00
Posebne cene na veliko.
BALKAN IMPORTING CO
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.
Z naročilom pošljite $3. v naprej.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Zgodovinska resnica.

Francoski spisal **Pierre Mille.**

M. Lecorbel-a smatramo — in po pravici — za enega naših najboljših zgodovinarjev. Njegove metode so zelo stroge. Ni bil le nezaupen napram poročilom iz druge roke ter memoaram, ki vsebujejo le preveč pogosto povesti, falzificirane od sovraštva ali nečimurnosti pisatelja, temveč je celo dospel do točke, ko ni zaupal niti oficijelni korespondenci ter diplomatičnim poročilom. Vlade imajo namreč vsaj prav tako močne motive za pogajanje kot posamezniki. Soglasno z njegovo izjavo pa se lahko človek veliko bolj zanese na kratke in suhoparne pripombe kakega policijskega poročila ali vpisne knjige v kaki ječi. Zgodovina, skrčena na študiranje takih dokumentov, ima brez dvoma le malo mičnosti za navadnega človeka. Lecorbel pa je mnenja, da tiči le v tem čista resnica.

Nekega dne, ko je zapustil knjižnico mornariškega departmenta, kjer je preštudiral neke listine, ki so bile v zvezi s prvimi pogajanji generala Washingtona s francoskimi Kanadci, je šel po Rue (cesti) Rivoli. Naenkrat pa ga je presenetil velik šum. Dvignil je glavo. Neki splašeni konj, privezan na prazno kočijo, bi ga bil skoro podrl. Konj je dirjal in dirjal in njegova kopita so udarjala ob leseni tlak. Bil je splašen in nikdo si ga ni upal vstaviti.

Tak dogodek je vedno majhna drama, ki je vredna pozornosti. V velikem mestu večina ljudi ne ve, kaj storiti ali kako vstaviti splašenega konja, čeprav je na deželi to vsakemu znano. Uboga žival, mučena od kakih strašnih sanj, je še nadalje bežala pred namišljenim sovražnikom.

Naenkrat, skoro pred očmi Lecorbela, pa je skočil proti konju mal deček, star približno šestnajst let. Na njegovem obrazu je bilo še vedno videti zdravo rujavico z dežele. Z eno roko je prijel za nozdrvi konja, z drugo pa za komat. Njegovo lahko telo se je vpletalo krog nog dirjajočega konja kot kos platna v močnem vetru. Naenkrat pa se je konj vstavil ter se pričel tresti po celem životu.

Tudi deček se je nekoliko tresel, kajti razburjenost se loti celo človeka, ki je ravnokar izvršil junaško dejanje. Njegove oči pa so blestele od ponosa. Neki policist se je približal ter pričel stavljati dečku vprašanja. Deček, ki je še vedno težko dihal, je rekel proti Lecorbelu:

— Gospod, vi ste bili priča. Ali hočete navesti svoje ime?

Lecorbel je povedal policistu svoje ime. To je storil z veseljem, poln občudovanja o moči in izurjenosti dečka. Razen tega pa je imel zavest, da je izpolnil svojo dolžnost kot državljan. Ta zavest ga je polnila z veseljem, kajti dober človek je bil.

* * *

Nekaj dni pozneje pa je dobil pismo od policijskega komisarja, ki ga je pozval, naj se oglasi na policijski postaji, da priča o nekem dogodku, ki se je završil na javni cesti. To sporočilo, čeprav pisano v slabi francoščini, ni žalilo Lecorbela. Njegovo proučevanje zgodovinskih dokumentov ga je seznanilo s slogi, ki so bili še bolj barbarski. Čeprav ga je to stalo obisk v knjižnici mornariškega departmenta, je vendar z veseljem napravil obisk pri policijskem komisarju.

Prav nič ni bil presenečen vspričo mrkosti, s katero so ga sprejeli.

— Gospod profesor, — je rekel uradnik, — vi ste videli pred par dnevi v Rue Rivoli, kako je neki policist vstavil splašenega konja?

— Policist? — je rekel Lecorbel. — Ne, gospod komisar. Bil je mlad deček in če se ne motim, raznašalec po poklicu.

— To je lahko mogoče, — je nadaljeval policijski komisar, — da je mladi mož tudi vstavil žival. Vaš spomin pa želim osvežiti le z ozirom na policista.

— Bil je tam neki policist in stavil nekaj vprašanj, — je priznal Lecorbel. — Sedaj, ko govorite o njem, se spominjam, da je iz daljave razširil svoje roke in pelerino kot kak netopir.

— To zadostuje, — je odvrnil komisar s smehljajem zadovoljstva.

— Kaj pa pravzaprav hočete? je vprašal Lecorbel, kojega radovednost je bila vzbujena. — Zagotavljam vas, da je bil deček...

— To je mogoče, — je odvrnil komisar. — Prosim vas pa kljub temu, da potrdite vsebino poročila kot je bilo vloženo. Izvrstne razloge je najti za to in prepričan sem, da boste soglašali z menoj. Zapomnite se predvsem dejstvo, da ni ta mlad mož izvrševal nikake javne funkcije. Kake prednosti bi bilo zanj v poznejšem življenju, da je vstavil splašenega konja? To bi ničesar ne pomenjalo, v kolikor bi bil prizadet on. Ta policist pa je imel nalogo ozirati se za nesrečami, ki se lahko pripete na ulici. Mi ga poznamo. Izvrsten policist je. Njegov rekord je naravnost vzoren. Tudi v tem slučaju ni zanemaril svoje dolžnosti. Nobenega dvoma ne more biti, da bi bil sam vstavil konja, če bi ga ne bil deček prehitel. Koncem konca pa je on vstavil konja in on ga je izročil lastniku. Sedaj, pri sestavi poročila v smislu kot ga imam čast predlagati, mu damo priliko, da dobi medaljo, katero zasluži, na katero pa bi moral brez dvoma čakati še dolgo časa, če bi ne bilo tega srečnega dogodka.

— Prav imate, — je rekel Lecorbel, popolnoma prepričan. — Veseli me sovdeležiti se pri tem dobrem delu. Pričal bom kot želite vi.

Profesor Lecorbel je odšel domov. Ozrl se je na svoje knjige in zapiske ter vzdihnil. Ravnokar je namreč našel nadaljni vzrok zgodovinskih zmot, o katerem se mu preje ni še nikdar sanjalo.

S pokopališča

Samojoči zvonček na pritrjenem drogu se je zazibal, pretrgal mrtvaško samotno na pokopališču in urno je cingljal kot bi kričalo dete. S svetlimi resnimi obrazi so se zbirali pred mrtvašnico gospodje vsi v finih črnih oblekah in za njimi črno oblečene dame. Zvonček je cingljal, mrtvaške bilje so votle donele in v zraku se je mešal prijetni duh kadila s težkim vonjem lojevih sve.

Svetla množica se je razmaknila, prikazala se je fina rakev, lepo se je svetila v solncu, lepo je blestelo srebro na njej in fino tkano nakitje je žarelo kot bi gorelo v solncu in refleksi bogatih vencev in oblek so drzno padali na mirne cipresine sence.

Množica se je razvrstila v pare, sprevod se je zazibal in po pokopališču se je razlilo žalost in strah, ko je donel mogočno uhrani rekviem in tedaj se mi je zazdelo, da so se ob teh melodijah zdrznili celo gomazeči se črvi v zemlji. Zadnji, deset korakov za sprevodom sem stopal mehanično za topolno in popolno družbo, a ker sem se pa hipoma začutil nepovabljenega, sem obstal, naslonil se ob visoki nagrobni spomenik in zrl v tla...

Iz težke omotnice se me zdramile štirje kosmati, raztrgani grobarji, ki so tik mene nesli mrliča v rakvi — ah bože moj! kakšna rakev je to bila; par nepooblanih starih, umazanih desk je bilo zbitih tako slabo, da sem videl skozi odprtine posamezne dele slabe obleke in koščeno roko mrliča, spoznal sem, da je bila ženska, beračici spremljevalci in te sence so hitele svojem in s svojem siromaštvom, brzo so hiteli, kot bi bili truplo ukradili hiteli so, kot bi jih bilo sram beraštva, bili so tihi, nemi in ni zvonil zvonček, in nihče ni šel za njimi, nihče ni pel rekviema, nihče blagoslovil, nihče molil; ni bilo vencev, ne kadila, ne križa, le štirje razcapani grobarji, kot štiri sence so bili beračici spremljevalci in sence so hitele s svojim siromaštvom po pokopališču dalje tje na posebni oddelek kjer ni spomenikov, kjer ni zrahljane zemlje, kjer ni visokih grobnic, hiteli so tje berači med berači, in za njimi sem hitel jaz in z nami je šlo mesto kadila solnce, mesto molitev in pesmi, lahni spomladni vetrič.

Dve vrvi sta zadrseli, deske so se nerodno zvalile, zaropotale hrešče, pokazale svojo preperelo nemoč in sirotino truplo — grobarji so se spogledovali, zakleli in pljunili v roke in prst je ubito zaropotala — — — in z nasprotne strani pokopališča je odmevala nagrobnica in z nasprotne strani je zadišalo po kadilu in blagoslovu — — — in prst je ubito ropotala vedno tiše in tiše kot bi sipali sneg; in na grobarjeve in mojo dušo so tedaj padali živi mrtveci.

“Koga ste zakopali?” sem vprašal svoje grobarje. Sovražno so me tedaj pogledali, oči so jim zaplamtele, krepkeje so stisnili lopate, hitreje sipali prst in nihče mi ni odgovoril, le tiha prst je menda odgovorila, da smo mi sami zakopani, da se prerodimo.

“Pa zakaj ni nihče mrtveca blagoslovil, zakaj nihče zvonil?” sem silil v grobarje. “Kdo bo plačal blagoslove, kdo zvonenje, blagoslov je danes denar, daj mi ti mladec deset kron in naredil bom lepo grobnico tej zasuti ženski, samo deset kron mi daj!” mi je najstarejši odgovoril.

Pa tedaj nisem imel niti ene krone in zato sme hitel in bežal s pokopališča, nisem molil ne zdihoval, le po ušesih mi je brnelo: denar je vse, poštenje je denar, morala je denar, vse je le denar in srce je sikalo in sililo v glavo.

Nič se nisem čudil več, ko sem pri vhodu s pokopališča naletel na postreščka, ki jev revnih deščicah nesel zabiti dvoje otročjih trupel in ko je kadil iz velike pipe in pljuval. Vse le denar mi je dejalo, pogledal sem ga in na čaki njegovi sem videl dvakrat številko devetnajst.

Italjanske oblasti in tolovajstva v Trstu.

(Od očividca.)

Kot očividec vandalskih dogodkov v Trstu moram konstatirati še par momentov, ki jasno pričajo o tem, da vlada ne samo, da ni hotela demonstracij zabraniti, ampak da jih je direktno podpirala. Ko se je druhal nabrala okrog Narodnega doma — bilo je to okrog ¾ na 7. zvečer — slišal sem v sosedni hiši, kjer sem bil slučajno takrat, močan pok iz ročne granate. Takoj nato je začelo streljanje z revolverji, ki je bilo vedno hujše. Človek, ki je videl prejšnje demonstracije v Trstu ali pa v drugih mestih, je vsled tega streljanja dobil utis, da so se varnostne straže postavile proti druhali. Iz radovednosti sem šel v prvo nadstropje in se skozi okno prepričal, da so karabinjerji, ki so bili poklicani na pomoč, z italjanskimi vandali vred streljali v Balkan. Umikali so se namreč pred druhaljo korakoma, pri tem imeli puške naperjene proti hotelu in ostro streljali.

Drug karakterističen moment je ta-le: Hotel Balkan ima v pritličju na [illegible] strani kavarno. Prvi rolo na V[illegible] ulici hrani okno, sosedni [illegible] pa vhod v kavarno. Videl sem na lastne oči, ko so pri prvem roloju, torej tam, kjer je okno, stali karabinjerji, če se ne motim, bilo jih je pet, ko so v istem momentu poleg njih vandali trgali rolo pri vratih in nato nosili v kavarno bombe, kjer je tudi požar najprej izbruhnil. Jasno je torej, da je vojaštvo pri demonstracijah sodelovalo samo, kajti sicer bi bilo izključeno, da bi se bombe nosile v kavarno v prisotnosti karabinjerjev, ki so bili tjakaj poslani.

Dalje mi je pripovedoval neki naš ugleden človek, imena in bližnjih podrobnosti zaenkrat ne morem povedati, ker bi mu to le škodovalo, da je druhal v njegovo stanovanje vodil italjanski častnik, ki je na čelu demonstrantov od vratarja zahteval, da se mu mora odpreti.

Končno moram še omeniti, da demonstracij ni izzvala ali pa jih vodila takozvana italjanska fakinaža, ampak, kar je zelo žalostno, italjansko meščanstvo, ki je s tem pokazalo svojo pravo barvo, kakor si jih do danes tudi najboljši poznavalci niso predstavljali. Karakteristično za te ljudi in za njihovo duševno razpoloženje je tudi dejstvo, da so takrat, ko je plamen švigal iz četrtega nadstropja Balkana in prijemal streho, pred Balkanom za gasilci, ki pa niso smeli gasiti, od veselja plesali. Po tako tragičnih dogodkih, kakor so se odigrali med požarom Balkana, bi pač ne mogel kaj takega storiti človek, ki ima količkaj človeškega čuta v sebi.

Končno naj omenim še slučaj, ki je za italjansko vojsko in njeno razpoloženje zelo značilen. Ko je namreč Balkan gorel že v drugem nadstropju in so zaprti aretiranci v kaznilnici pod Via Romagna videli požar, so bržčas mislili, da se je začela revolucija, kajti iz kaznilnice sem slišal na vrt, na katerem sem sedel na oddihu, klice: “Vittorio Emanuele è morte!” in “Evviva la revoluzione!” Baje so morali v kaznilnici ojačiti stražo, ker so hoteli kaznjenci-vojaki oditi na pomoč “revolucijonarjem”.

Kako je bila ta množica nahujskana in podivjana, je videti tudi iz tega, da je zasmehovala in psovala nekega slovenskega odvetnika, ko je prišel drugo jutro pred svojo demolirano pisarno pobirat kose papirja iz svojih spisov. Ponujal je ljudem, ki so te zanje brezpomembne papirje pobirali, po dve liri, toda v odgovor je dobil psovke.

Iz vseh dosedanjih poročil je jasno, da so naši ljudje v zasedenem ozemlju popolnoma brezpravni. Posebno hudo zadene tamkajšnje Slovence požar Balkana, ki je bil kulturno in politično njihovo središče. Zlasti hudo je to radi tega, ker so se v Balkanu zbirali vsi Slovenci složno, kakor ena družina. Če si iskal slovenskega Tržačana, dobil si ga gotovo v Balkanu. Upamo, da ti velikanski pogromi še niso in ne bodo pogrom nad slovenskim življem v zasedenem ozemlju. Tržaški Slovenci so prestali že mnogo težkih izkušenj, prepričani smo, da bodo prestali tudi to, kajti izključeno je, da bi te nevzdržne razmere mogle trajati dolgo, če hočemo govoriti še o kaki civilizaciji. Do dneva obračuna pa: “Vročo kri in hladno glavo!”

Spomini na Villo

Piše **Tom Steep.**

...He was the mildest mannered man, that ever scuttled ship or cut a throat.

Mehiški glavarji lahko prihajajo in odhajajo — po običajni poti krogelj, kot sta storila Carranza in Madero, ali po poti naravne smrti, kot Huerta in Diaz, — a najti je enega, ki bo, kot kažejo vsa znamenja, večno živel. Ta mož je Francisco Villa, ob istem času najbolj sijajni in obenem tudi najbolj brezobzirni brigant modernih časov.

Opremljen z zvijačnostjo lisice ter dobrim poznavanjem pohlepnosti svojih tovarišev, se je dvignil iz obskurnosti, dokler ni končno dejanski držal v svojih rokah usodo Mehike. Od državnega tajnika Bryana je dobil izpričevalo, da je najbolj zmožni vojaški voditelj svoje dežele. Njegova moč pa je padala tako hitro kot se je dvignila in umaknil se je v gore, ogrnjen s slavo, da ga je zaman zasledovala ameriška ekspedicijska četa. Kljub svoji predaji pa je danes prav tako vpliven kot je bil nekoč. Dočim so njegovi bolj ambicijozni prijatelji in tovariši mrtvi, je on še vedno živ.

Kaj pa je tajnost uspeha tega moža brez zaščite? Kako je prišlo, da je živel tako dolgo v deželi, kjer ni dolgo življenje usojeno možem akcije? Odgovor na to leži deloma v tem, — da ima smisel za humor.

Kdorkoli je videl Otis Skinnerja v igri “Kismet”, ima precej dobro sliko Ville. V igri nastopi vesel potepuh v cunjah, ki berači pri stopnjicah nekega svetišča. Okoliščine ga dvignejo na višine, kjer gospodari nad življenjem in smrtjo svojih tovarišev. Nagromadi si bogastva, a končno — vsled lastne nezmožnosti in izdajstva drugih — postane zopet berač ter berači pri stopnjicah svetišča. Kljub temu pa se smeje naprej. Tak je tudi Villa, vesel v zmagi, a dobre volje tudi po porazu.

Takozvana “predaja” Ville se nikakor ne tiče njegovega štatusa. Predaja, ki ima svoja finančna jamstva, plačo enega leta in farmo za vsakega njegovega pristaša, ni nikaka predaja. V veliko večji meri je priznanje neomejene moči bandita. Umaknil se je v privatno življenje, kar pomenja, da bo čakal na bodoče razvoje. Če bo še enkrat planil iz svojega skrivališča ali ne, bo odvisno od plena, ki ga bo mikal. Edina stvar, katera pomenja njegovo umaknenje, je ta, da bo sedanja vlada začasno oproščena stroškov, katere bi si naprtila, če bi ga skušala ujeti. Dobro znana stvar v Mehiki je, da njega ni mogoče ujeti, čeprav je znano o njegovih zasledovalcih, da ga hočejo ujeti, ker bi bil s tem napravljen konec prijetnemu in dobičkanosnemu poslu.

— Če bi se kaj zgodilo Villi, bi se vlado dolžilo, da je pospeševala njegov zavratni umor, — je rekel neki visoki mehiški uradnik. — Čim večjih zločinov se dolži moža, tem večji bi bil dokaz slabe vere. Villa je sedaj protežiranec vlade.

Poznal sem Villo tekom treh štadijev njegove karijere, ki krijejo pol ducata let. Ko je pričel Madero kazati znamenja, da bo strmoglavil starega Diaza l. 1911 ter koncentriral svoje sile pri Bustillos, neki renči na gorski planoti, šestdeset milj zapadno od Chihuahua City, za napad na Juarez, je stal Villa v vrstah Madera. Tam sem ga videl, stoječega na nekem griču pod senco dreves, v družbi njegove majhne tolpe. Nosil je velik sombrero, pokrivalo peona. On je majhen, žilav, kompaktno zgrajen, a ne suh. Njegove oči bleste in takoj pride človek do spoznanja, da je nekaj neizmerno divjega v njegovi naravi. Ko ste ga videli tako, stoječega tam s svojo bojevito opremo, ste morali priti nehote do spoznanja, da bi ne bilo zaželjivo na samem sestati se ž njim. Tam sem tudi izvedel, da je odšel prvikrat v gore, ker je ustrelil nekega človeka v Chihuahui. Ko je izvedel, da njegova žrtev ni umrla, se je priplazil nazaj v mesto ter dovršil “job” (delo). Glasi se, da je izvršil ta zločin, da osveti svojo sestro.

Ko sem drugič videl Villo, se je nahajal ravno pri obedu. Bilo je potem, ko je Madero zavzel Juarez. Z uspehom revolucije je tudi neprestano rastla moč Ville. Njegova odločnost, drznost in vojaška izurjenost, vse to mu je pripomoglo k uspehu. Bilo je nekako ob tem času, ko se je prvikrat oblekel v uniformo. Dal je izraza želji, da obleče nekaj, kar bi predstavljalo njegovo avtoriteto. Nekdo, morda iz nevednosti ali pa norčavosti, je dobil iz Združenih držav staro uniformo kot jo nosijo porterji na Pullman vozovih. Villa je nosil to uniformo z velikim ponosom. Ker se ni še nikdar vozil v Pullman vozu, tudi ni vedel, da nosijo porterji teh vozov uniformo, ki se mu je tako prilegala. Na vsak način pa se je s to uniformo razlikoval od svojih vojakov.

Villa je jedel kot pač jé človek, ki se ni nikdar kretal v boljši družbi. Poleg krožnika je ležala med vilicami in noži tudi njegova pištola. Človek se je moral nehote vprašati, če bo mogoče jedel s to pištolo. On pa je dobro vedel, kako rabiti pištolo na pravi način. Nikdar ni namreč jedel, spal ali hodil naokrog, ne da bi imel orožje vedno pri roki. To je bil talisman njegove cele karijere.

Ko je dospel Madero v Mexico City ter se je nahajal stari Diaz kot begunec na Španskem, se je umaknil Villa v gore, da pričakuje nadaljnih razvojev. Ni mu bilo treba dolgo čakati, kajti Madero je bil umorjen in Carranza, ki je nastopil proti Huerti, je poklical Villo. Sprijateljil se je ž njim, a se ga je vedno bal. Skozi celo novo revolucijo je bil Villa, ne pa Carranza, ki je imel prvo besedo. Carranza je bil civilni diktator, a Villa je bil vojaški despot.

(Konec prihodnjič.)

40 ARETACIJ RADI PIJANOSTI.

Hardford, Conn., 9. avgusta. — Včeraj je vprizorila tukajšna policija 40 aretacij radi pijanosti. To je lep uspeh vspričo prohibicije, ki je baje uveljavljena v deželi.

NAZNANILO.

Otvoril sem dobro urejeno restavracijo, kjer bo vsakdo dobro postrežen. Pri meni bodo gostom na razpolago dobro domača jedila po zmerni ceni, kakor tudi čisto prenočišče.

Rojaki obiščite me in prepričajte se sami.

Jugoslovanski Restavrant

Marko Udovič, lastnik

404 E. 6th St. New York, N. Y.

Kje je ANDREJ GRIČAR? Doma je iz Bele cerkve na Dolenjskem. V Ameriki biva že nad 15 let in se je nahajal nekje v Edenborn, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu Joseph Gričar, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York City. (10-11—8)

Rad bi zvedel za svojega brata JOŽEFA FORTUNA, doma iz Steharje vasi, fara Št. Lovrenc na Dolenjskem. Imam mu povedati važne stvari o materi v starem kraju. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu John Fortuna, 3582 E. 81. St., Cleveland, Ohio. (10-12—8)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potuje po državi Wisconsin naš rojak

GEORGE WALETICH,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravoveljevna potrdila.

Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga priporočamo. Za naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Upravništvo Glas Naroda.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi z glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali menurčke po telesu v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrosele ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine o tekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

ARGENTINA	14 avg.	—	Trst
NEW YORK	14 avg.	—	Cherbourg
NIAGARA	17. avg	—	Havre
RYNDAM	18. avg	—	Boulogne
LA LORRAINE	20 avg.	—	Havre
ROCHAMBEAU	21 avg.	—	Havre
ST. PAUL	21 avg.	—	Cherbourg
LAFAYETTE	27 avg.	—	Havre
ROTTERDAM	28 avg.	—	Boulogne
PESARO	1 sept.	—	Genoa
LA SAVOIE	3 sept.	—	Havre
PHILADELPHIA	4 sept.	—	Cherbourg
FRANCE	8 sept.	—	Havre
NOORDAM	8 sept.	—	Boulogne
LA TOURAINE	14 sept.	—	Havre
PRES. WILSON	14 sept.	—	Trst
N. AMSTERDAM	14. sept	—	Boulogne
LA LORRAINE	17. sept	—	Havre
BELVEDERE	21. sept	—	Trst
RYNDAM	22. sept	—	Boulogne
COLUMBIA	28 sept	—	Trst
ARGENTINA	7 okt.	—	Trst
PRES. WILSON	3 novembra	—	Trst

Glede cen za vozne listke in vsa drugo pojasnila, obrnite se na tvrdko

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St. New York

French Line

CAMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

NIAGARA	17. avgusta
LORRAINE	20. avgusta
ROCHAMBEAU	21. avgusta
LAFAYETTE	27. avgusta

Hitri parniki s štirimi in dvema vijakoma.

Posebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremil, kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na tisoče čehoslovaških vojakov brez vse neprilike.

Za šifkarte in cene vprašajte v

DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C

ali pa pri lokalnih agentih.

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnji odplutje iz New Yorka parnik na 2 vijaka S. S. "PESARO" 1. septembra

Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.

Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

ARGENTINA ...... 14. avgusta
PRES. WILSON .. 14. septembra

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department

4 West Street New York

Rad bi izvedel za svojega strica LUKA GRBEC. Doma je iz vasi Vrbovo pri Ilirski Bistrici. Slišal sem, da se je nahajal pred dvema letoma v državi Maryland v naselbini Dodson. Dobil sem pismo iz stare domovine od njegovih otrok. Zatorej prosim cenjene rojake, ako bi kateri izmed vas vedel za njegov naslov, da ga mi sporoči, ker ne vem, ali je še pri življenju, če pa je, naj se mi sam javi na naslov: Frank Grbec, P. O. Box 540, Sheffield, Pa. (7-11—8)

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

PAIN-EXPELLERJA

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Glejte, da dobite pristnega — slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO tvorniško znamko.

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebščine. Garantirano delo in blago. Izdeluje po zmernih cenah vaš rojak

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

ALI STE BOLNI?

Jaz vam bom ozdravil. Že več kot trideset let sem zdravil vse bolezni. Kožne, krvne, živčne, želodčne in revmatizem ter vsakovrstne druge bolezni. Lahko vam pokažem več dokazil naših rojakov, katere sem ozdravil. Jaz sem ozdravil, ko drugi niso mogli. Ne čakajte. Pridite k meni predno je prepozno. Cene so take, da jih lahko vsakdo zmore. Preiskava brezplačna.

EUROPEAN MEDICAL OFFICE
SPECIJALISTI.

311 Smithfield Street Nasproti poštnega urada. **Pittsburgh, Pa.**

ANŽE PITOV
ALI
ZAVZETJE BASTILE.

pisal Aleksander Dumas, st.

124 (Nadaljevanje.)

— Upiral bi se celemu eškadronu nemških jezdecev. To je trdovratnež prve vrste.

Oba vaš ana pa se nista dala preslepiti.

— Pri moji veri, — je rekel Desire, — lepega poveljnika smo si izbrali. Vsake stvari se boji.

Claude je zmajal z glavo.

Pitov je zapazil, da je njegovo dostojanstvo ogroženo. Spomnil se je, da ljubi sreča pogumnega.

— No, naj bo. Videli bomo.

— Torej prevzameš nalogo, da preskrbiš puške?

— Da, prevzamem. Bom poskusil.

Čuti je bilo zadovoljno mrmranje.

— Ha, — si je mislil Pitov. — Ti ljudje mi delajo predpise še predno sem njih načelnik. Kaj še bo, ko bom v resnici.

— Poskusiti, — je rekel Claude ter zmajal z glavo. — To ne zadostuje.

— Če ni dosti, potem stori ti, — je rekel Pitov. — Jaz odstopim komando. Seznanil se boš z abejem Fortier ter njegovo šibo

— Res se izplača vrniti se iz Pariza s sabljo in čelado ter se bati šomaštrove šibice, — je rekel Maniquet zaničljivo.

— Če bi poznala abeja, bi drugače govorila.

— Naprej Pitov, — je rekel Claude.

— Dobro, — je rekel Pitov, a jaz zahtevam pokorščino.

— Videl boš, kako bomo pokorni, — je vzkliknil Claude ter pomežknil Desire-ju z očesom.

— Le preskrbi puške, — je rekel Desire.

— To je dogovorjeno, — je rekel Pitov, kateremu je bilo tesno pri srcu. Častihlepje pa mu je pričelo svetovati ostro postopanje

— Ali obljubiš?

— Prisegam.

Pitov je iztegnil roko in isto sta storila tudi oba prijatelja in tako je bila sklenjena zarota vaščanov iz Haramont.

Nato se je vrnil Ptov v svoje stanovanje ter razmišljal, kako bi svojim triintridesetim možem preskrbel orožje.

ABE FORTIER KOT MONARHIST IN ANŽE PITOV KOT REVOLUCIJONAR.

V oni noči je bil Pitov tako zelo prevzet od svoje časti, da je pozabil nastaviti zanjke.

Naslednjega jutra si je nataknil na glavo čelado si opasal sabljo ter se napotil proti Villers-Cotterets.

Ura je bila šest, ko je dospel na trg ter ponižno potrkal na vrata, ki so vodila na vrt abeja Fortier.

Pitov je dosti močno potrkal da pomiri svojo vest ter dosti nalahno, da ga niso čuli v hiši.

Sklenil je torej dati četrt ure počitka ter medtem okrasiti govor, katerega je imel pripravljenega za abeja, s par cvetkami zgovornosti.

Veliko pa je bilo njegovo začudenje, ko so se vrata vendar odprla, čeprav je nalahno potrkal. Njegovo začudenje pa je takoj prenehalo, kakorhitro je zapazil Sebastijana Gilberta.

Mladi človek se je izprehajal po vrtu ter študiral svojo lekcijo pri prvem solnčenem svitu

Sebastijan je zakričal od veselja, ko je zagledal Pitova.

Objela sta se, a nato so bile prve besede otroka:

— Ali imaš sporočila iz Pariza?

— Ne in ti? — je vprašal Pitov.

— Da, moj oče mi je pisal lepo pisemce.

— Ah, — je rekel Pitov.

— V njem stoji tudi beseda za tebe, — je dostavil Sebastijan.

Pri tem je potegnil pismo iz žepa ter ga podal Pitovu.

P. S. Billot priporoča Pitovu, naj ljudi na pristavi ne dolgočasi ali raztresa.

— Ah, — je vzkliknil Pitov, — ta pripomba je nepotrebna. Jaz nimam nobenega opravka s pristavo.

Nato pa je dostavil tiho ter stokaje:

— Te besede bi morale biti naslovljene na gospoda Izidorja.

Takoj nato pa se je potolažil, vrnil pismo Sebastijanu ter vprašal:

— Kje pa je gospod abej?

— Ravnokar prihaja.

Pitov je odšel z vrta na dvorišče ter čul korake abeja.

Častivredni učitelj je prišel, čitajoč časopis, po stopnjicah navzdol.

Njegov korbač mu je visel ob strani kot meč vojaka.

Ker je poznal vsako stopnjico, mu ni bilo treba gledati na tla. Tako je šel naravnost proti Anžetu, ki je ob pogledu svojega političnega nasprotnika zavzel zelo odločno in dostojanstveno pozo.

Puške, katere je hotel imeti Pitov, so bile v neki šolski sobi in ta zaklad je varoval abej Fortier z ljubosumnim očesom.

Pitov se je priklonil pred abejem ter nekoliko zakašljal, da obrne nase pozornost.

— A glej, Pitov, — je rekel abej, ki je dvignil glavo.

— Na uslugo sem vam, gospod abej, — je rekel Pitov.

Abej je zganil skupaj svoj časopis ter ga zataknil za pas.

— To je ravno žalostno, da mi ne moreš biti, — je rekel abej Fortier porogljivo

— Gospod abej!

— Ali razumeš, ti hinavec?

— Gospod abej!

— Ali razumeš, ti revolucijonar?

— Dobro, dobro. Še predno sem pričel govoriti, ste se zjezili nad menoj. To je slab pričetek, gospod abej.

Sebastijan, ki je vedel, kaj je abej v zadnjih dveh dneh proti vsakemu govoril glede Pitova, ni hotel prisostvovati sporu, ki je moral brez dvoma izbruhniti med učiteljem in njegovim prijateljem ter rajše izginil.

Ko se je Sebastijan odstranil, se je oziral Pitov za njim z neke vrste žalostjo. Ni bil sicer močan zaveznik, a vendar istega političnega mišljenja.

Pitov se je nekaj časa pomišljal ter rekel nato abeju:

— Več ljudi me je izvolilo za svojega načelnika.

— Kakšnega načelnika?

— Načelnika čete prostih mož.

— Moj Bog, ta nesrečnež je znorel, — je vzkliknl abej Fortier.

— Izvoljen sem bil načelnikom narodne garde v Haramont, — je rekel Pitov, ki je hlinil ponižnost.

Abej se je sklonil k Pitovu, da ga boljše vidi.

(Dalje prihodnjič.)

Skrajšajte kuhinske ure.

Ni treba zgodaj vstajati za napravljanje ognja. Ni treba napolnjevati premoga, prenašati pepela, nič več saj.

Proč so vse nepotrebnosti, ki vam daljšajo ure. New Perfection Oil Cok Stove vam da polno vročino za kuhanje po uporabi žveplenke.

Posebna shramba na peči obdržuje vročino. Segrevajte jo trideset minut, potem pa ugasnite. Vročina bo ostala toliko časa, da boste ali jed na mizo. New Perfection Oil Cook Stove uporablja 3,000,000 ljudi. Imamo jih z 1, 2, 3 in 4 gorilci.

Prodajajo jih prodajalci vsepovsod.

STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

NEW PERFECTION

Nagrada herojskim rudarjem.

Jugoslovanski rudar je dobil zlato medaljo.

Nedavno je The Joseph A. Holmes Safety Association, odbor za herojske čine v rudarski industriji, objavil imena onih rudarjev, ki so dobili nagrade za izredne čine junaštva, s katerimi so se tekom minulih treh let odlikovali v Združenih državah. Zlato herojsko medaljo dobijo štirje zapadni rudarji, oziroma najbližji sorodniki treh drugih, ki so žrtvovali svoje lastno življenje, da rešijo druge od smrti. Dr. Frederick G. Cottrell, ravnatelj Bureau of Mines in predsednik zgoraj omenjene organizacije, bo slavnostno podelil ta odlikovanja povodom mednarodne tekme za prvo pomoč in rešilno akcijo v rudnikih (International First Aid and Mine Rescue Contest) v Denver, Colo., ki se bo vršila 9., 10. in 11. septembra in katere se vdeležijo rudarji iz vseh Združenih držav.

Možje, ki bodo odlikovani z zlato herojsko medaljo in diplomom ter opisom njihovega herojskega čina, so sledeči:

John L. Boardman iz Butte, Mont., safety engineer za Anaconda Copper Co., ki je sam na svojo roko rešil od strašne smrti tri rudarje v West Colusa rovu te družbe in pomagal rešiti četrtega rudarja. Ogenj, ki je nastal v bližnjem rudniku, je napolnil West Colusa rov s strupenimi plini. Boardman, opremljen s kisikovim rešilnim aparatom, je ob smrtni nevarnosti 4krat vstopil v rov, da reši življenje svojih tovarišev.

Drugi, ki dobi zlato medaljo za izredno junaštvo, je Jugoslovan Dane Biondić iz Biwabik, Minn., zaposlen pri Balkan Mining Co. Ogenj je bil izbruhnil v Belgrade rudniku te družbe, pri čemur je eden izgubil življenje. a drugi so bili v nevarnosti. Trikrat je Biondić zagnal svojo električno lokomotivo skozi dim in plin ter vsakikrat privedel iz rova obnemogle ljudi ter končno četrtič svojega lastnega pomagača.

Tretjo in četrto medaljo dobita James Collins in James Dilimirk, oba iz Mullen, Idaho, zaposlena pri Gold Hunter Mining & Smelting Co. v tem-le mestu. Medtem ko sta skušala rešiti dva druga iz zasutega rudnika, sta bila oba zasačena v dolbini, ki se je podsula, ter zakopana do ramen za 15 ur. Dvojica, katero sta hotela rešiti, Petra F. Grant in Emila Šajko, sta bila končno privedena živa iz rudnika, potem ko sta bila zaklenjena v jami več kot 14 dni. Rešilci so rabili 7 dni, dokler niso prevrtali luknjo do zasutih rudarjev, skozi katero so jima dajali hrano, oblačilo in luč, potem ko sta živela pet dni brez hrane in štiri dni brez vode.

Trije drugi junaki, rudarji za North Butte Mining Co., so žrtvovali svoje življenje, da rešijo življenje svojih tovarišev. Najbližji sorodnik od vsakega od te junaške tretjice bo v Denverju tekom tekme ter prejel medaljo z diplomom in opisom junaškega čina ponesrečenega rudarja.

Dne 8. junija 1917 je izbruhnil ogenj v Speculator rovu North Butte Mining Co. Takoj sta se Michael Conroy in Peter Sheridan iz Butte, oba zaposlena pri tej družbi, podala doli v rov, da rešita svoje sodruge, ali predno sta prišla do njih, se je prepih svežega zraka, ki je silil dol po rovu, obrnil v nasprotno smer in topli in strupeni plini so se dvignili navzgor po rovu. Ko so vzdignili dvigalo na površino, so našli v njem obe telesi popolnoma izgorjeni. Sorodniki teh dveh junakov dobita odlikovanje v njun spomin.

James D. Moore, drug rudar pri tem istem požaru, je šel v rudnik, da spravi ogrožene rudarje na površino. Nabral je sedem ponesrečencev, ali dim ga je gnal nazaj. Sklenil je, da edina rešitev bi bila, zgraditi pregrajo proti plinom in ostati zabarikadirani, dokler pride rešitev. Pod njegovim nadzorstvom je bila po petih urah zgrajena stena okolo njih. Zrak so dobivali iz bližnjega zrakovoda. Nič ni preostajalo kot čakati; Moore je dajal pogum svojim tovarišem, med tem pa je pisal poslovilno pismo svoji ženi. Šestdeset ur kasneje so rešilci, opremljeni z aparati, našli barikado, jo prebili in našli šest mož živih in dva mrtva; med poslednjimi je bil Moore. Šestorico so spravil ina varno; vsi so pripisali rešitev svojega življenja Mooreovemu junaštvu, kajti brez njegove odločnosti in vodstva bi se bili vsi zadušili.

Posebni odbor Holmes-ove organizacije je prisodil odlikovanja. Ta organizacija je bila ustanovljena kmalu po smrti Dr. Josepha A. Hoimes-a, ustanovitelja Buerau-a of Mine in njegovega prvega ravnatelja, in imenovala se po njem v priznanje njegovega hnumanitarnega delovanja. Ob svoji organizaciji je društvo sklenilo, da po podeljevalo diplome in medalje v čast osebam, zaposlenim v rudarski in metalurgični industriji, za čina heroizma ali hvaleverno delo ob reševanju ponesrečenih rudarjev ali ogroženih oseb in da bo odlikovalo s posebnim priznanjem vse one osebe, ki izumijo ali denejo v uporabo sred stva za večjo sigurnost ali reševanje v rudnikih ali za oživljenje ponesrečencev.

UVELJAVLJENJE MIROVNE POGODB EZ BOLGARSKO.

Pariz, Francija, 9. avgusta. — Mirovna pogodba z Bolgarsko je postala formalno pravomočna, ko se je danes izmenjalo ratifikacije med prizadetimi silami.

Pogodba je bila podpisana v Neuilly dne 29. novembra 1919 in bolgarsko Sobranje jo je odobrilo dne 12. januarja tekočega leta.

Želim zvedeti za rojaka IVANA ROGALE, doma iz Padova, fara Fara ob Kolpi na Kranjskem. Slišim, da se nahaja nekje v Pennsylvaniji v premogovniku. Rad bi mu sporočil nekaj, tičoč se njegove domačije v stari domovini. Zato prosim cenjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa če sam čita te vrstice, naj se sam oglasi na: Joseph Čop, 5301 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (10-14—8)

Kje se nahajata FRANK in JOŽEF PLESTENJAK? Doma sta iz Žirovskega vrha. Zanju bi rada zvedela njuna sestra Jera Plestenjak, omožena Aarhar. Pred 13. leti sta bila v Rock Springs, Wyo. Vljudno prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njun naslov, da mi ga naznani, če pa sama bereta te vrstice, ju prosim, da se mi oglasita na spodnji naslov, ker njima imam sporočiti več važnih reči. — Mrs. Jera Arhar, R. F. D. No. 58, R. 1, Berlin, Md. (9-11—8)

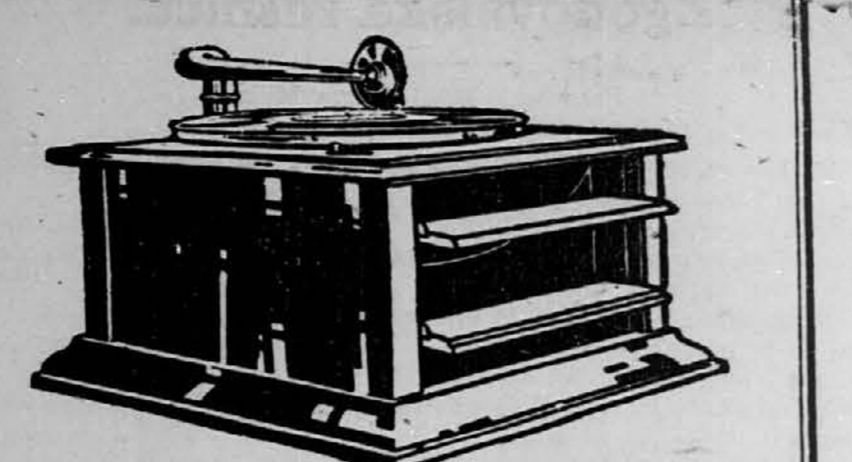

Najglasnejši pravi Columbia gramofon.

V zalogi jih imamo 450. Cena takega kakor ga vidite na sliki 32.50. Cena na dva peresa $40.00. Poje glasno, da ga slišite na miljo daleč. Brez colnine ga lahko nesete v stari kraj. Prave Vaše Kranjske Columbia plošče je dobiti pri nas. Cenik pošljemo brezplačno. Naročite si edino le pravi glasni Columbia gramofon takoj, dokler zaloga ne poide. Pošljemo ga prvi dan, ko dobimo Vaše naročilo. Ako ni resnica, kar Vam pišemo, Vam vrnemo denar.

Kar kupite od nas, ste sigurni, da je pravo in pošteno blago ter se ne boste kesali za svoj denar.

IVAN PAJK 24 MAIN STREET CONEMAUGH, PA.

Najstarejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta,
dopisi iz slovenskih naselbin,
novice iz starega kraja,
članki politični, gospodarski,
izvirna poročila iz starega kraja,
črtice, povesti, roman,
šaljivo satirična kolona Peter Zgaga
vsak dan razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto	$6.00
za pol leta	$3.00
za mesto New York za vse leto	$7.00

Najmodernejše vrejena

TISKARNA

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY 444

Vabila, okrožnice, plakati, koverte, pisemski papir itd.

Točno in po najnižjih cenah.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street. New York City.